

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 2 września 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 267 TFUE – Pojęcie „sądu krajowego” – Kryteria –
Procura della Repubblica di Trento (prokuratura republiki w Trydencie, Włochy) –
Niedopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

W sprawie C-66/20

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Procura della Repubblica di Trento (prokuraturę republiki w Trydencie, Włochy) postanowieniem z dnia 15 stycznia 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 24 stycznia 2020 r., w postępowaniu w sprawie uznania i wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego dotyczącym

XK,

przy udziale:

Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes izby, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe (sprawozdawczynie),
sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierali G. Aiello i E. Figliolia, avvocati dello Stato,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, M. Hellmann i F. Halabi, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: włoski.

- w imieniu rządu portugalskiego – L. Inez Fernandes, A. Pimenta, D. Capinha, P. Barros da Costa i L. Medeiros, w charakterze pełnomocników,
 - w imieniu Komisji Europejskiej – C. Cattabriga i M. Wasmeier, w charakterze pełnomocników,
- po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 marca 2021 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 lit. c) ppkt (ii) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz.U. 2014, L 130, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2015, L 143, s. 16; Dz.U. 2019, L 245, s. 9).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach wniosku o wykonanie we Włoszech europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego przez Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (urząd ds. przestępstw podatkowych i dochodzeń podatkowych w Münsterze, Niemcy) (zwany dalej „urzędem ds. przestępstw podatkowych w Münsterze”) w odniesieniu do XK.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motyw 34 dyrektywy 2014/41 ma następujące brzmienie:
„Niniejsza dyrektywa, z uwagi na swój zakres zastosowania, dotyczy jedynie środków tymczasowych służących gromadzeniu materiału dowodowego. W związku z tym należy podkreślić, że w trakcie postępowania karnego wszelkie przedmioty, w tym aktywa finansowe, mogą podlegać różnym środkom tymczasowym, nie tylko w celu gromadzenia materiału dowodowego, ale również w celu konfiskaty. Rozróżnienie między tymi dwoma celami środków tymczasowych nie zawsze jest oczywiste, a cel danego środka tymczasowego może w trakcie postępowania ulegać zmianie. Z tego względu kluczowe jest, by zachować płynne zależności między różnymi instrumentami mającymi zastosowanie do tego obszaru. Ponadto, z tego samego względu, ocenę, czy dany przedmiot ma być wykorzystany jako materiał dowodowy, a zatem czy ma stać się przedmiotem END, należy pozostawić organowi wydającemu”.
- 4 Artykuł 1 tej dyrektywy, zatytułowany „Europejski nakaz dochodzeniowy i obowiązek jego wykonania”, przewiduje w ust. 1 i 2:
„1. Europejski nakaz dochodzeniowy (END) to orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości jednego państwa członkowskiego (zwanego dalej »państwem wydającym«) w celu wezwania innego państwa członkowskiego (zwanego dalej »państwem wykonującym«) do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z niniejszą dyrektywą.

[...]

2. Państwa członkowskie wykonują END, stosując zasadę wzajemnego uznawania i przestrzegając przepisów niniejszej dyrektywy”.

5 Artykuł 2 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Definicje”, przewiduje:

„Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

[...]

c) »organ wydający« oznacza:

- (i) sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora właściwego w danej sprawie; lub
- (ii) każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym. Dodatkowo, zanim END zostanie przekazany organowi wykonującemu END, jest on zatwierdzany, po przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania END zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w art. 6 ust. 1, przez sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora w państwie wydającym. Jeżeli END został zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości, organ ten może także być uznany za organ wydający do celów przekazania END;

d) »organ wykonujący« oznacza organ właściwy do uznania END i zapewnienia jego wykonania zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz z procedurami mającymi zastosowanie w podobnych sprawach krajowych. Procedury takie mogą wymagać zatwierdzenia przez sąd w państwie wykonującym, jeśli przewiduje to prawo krajowe”.

6 Artykuł 5 tej dyrektywy, zatytułowany „Treść i forma END”, w ust. 1 przewiduje:

„Organ wydający wypełnia formularz END określony w załączniku A, podpisuje go i poświadcza prawdziwość i poprawność zawartych w nim informacji.

END zawiera w szczególności następujące informacje:

a) dane organu wydającego oraz, w stosownych przypadkach, organu zatwierdzającego;

[...]”.

7 Artykuł 6 tej dyrektywy, zatytułowany „Warunki wydawania i przekazywania END”, stanowi:

„1. Organ wydający może wydać END jedynie wówczas, gdy spełnione są następujące warunki:

- a) wydanie END jest konieczne i proporcjonalne do celów postępowania, o którym mowa w art. 4, przy uwzględnieniu praw przysługujących podejrzanemu lub oskarżonemu; oraz
- b) w podobnej sprawie krajowej zarządzenie przeprowadzenia czynności dochodzeniowej(-ych) wskazanej(-ych) w END jest dopuszczalne na tych samych warunkach.

2. Każdorazowej oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, dokonuje organ wydający.

3. Gdy organ wykonujący ma powody sądzić, że warunki, o których mowa w ust. 1, nie zostały spełnione, może przeprowadzić konsultacje z organem wydającym w sprawie celowości wykonania END. Po takich konsultacjach organ wydający może podjąć decyzję o wycofaniu END”.
- 8 Artykuł 9 tej dyrektywy, zatytułowany „Uznawanie i wykonywanie”, przewiduje w ust. 1–3:
- „1. Organ wykonujący uznaje END przekazany zgodnie z niniejszą dyrektywą, nie wymagając dopełnienia żadnych dodatkowych formalności oraz zapewnia jego wykonanie w taki sam sposób i w takim samym trybie, jak w przypadku gdyby dana czynność dochodzeniowa została zarządzona przez organ państwa wykonującego, chyba że ten organ wykonujący powołuje się na jedną z podstaw odmowy uznania lub wykonania lub jedną z podstaw odroczenia przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
2. O ile niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, organ wykonujący dopełnia formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający, pod warunkiem że takie formalności i procedury nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego.
3. W przypadku przekazania organowi wykonującemu END, który nie został wydany przez organ wydający określony w art. 2 lit. c), organ wykonujący zwraca END państwu wydającemu”.
- 9 Artykuł 11 tej dyrektywy, zatytułowany „Podstawy odmowy uznania lub wykonania”, wymienia w ust. 1 podstawy odmowy uznania lub wykonania END w państwie wykonującym.
- 10 Formularz dotyczący END, zawarty w załączniku A do tej dyrektywy, zawiera między innymi część L, w której należy w razie potrzeby wskazać dane organu wymiaru sprawiedliwości, który zatwierdził END.

Prawo niemieckie

- 11 Paragraf 386 Abgabenordnung (ordynacji podatkowej), w brzmieniu mającym zastosowanie do okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym, stanowi:
- „1) W przypadku podejrzenia przestępstwa podatkowego organ podatkowy ustala okoliczności faktyczne. Dla celów niniejszej sekcji pod pojęciem organu należy rozumieć »Hauptzollamt« [(główny urząd celny)], »Finanzamt« [(urząd skarbowy)], »Bundeszentralamt für Steuern« [(federalny urząd skarbowy)] i »Familienkasse« [(kasę świadczeń rodzinnych)].
- 2) Organ podatkowy prowadzi dochodzenie niezależnie w granicach określonych w § 399 ust. 1 oraz w §§ 400 i 401, w przypadku gdy czyn:
1. stanowi wyłącznie przestępstwo podatkowe; lub
 2. jednocześnie narusza inne przepisy prawa karnego, a naruszenie dotyczy podatków kościelnych lub innych danin publicznych, które są związane z podstawami opodatkowania, podstawami obliczenia wymiaru podatków lub kwotami podatków.
 - 3) Ustęp 2 nie ma zastosowania od chwili wydania wobec osoby ściganej nakazu aresztowania lub nakazu zatrzymania ze względu na popełnione czyny.

4) Organ podatkowy może w każdej chwili przekazać sprawę prokuraturze. Prokuratura może w każdej chwili przejąć sprawę. W obu przypadkach prokuratura w porozumieniu z organem podatkowym może zwrócić sprawę do prowadzenia organowi podatkowemu”.

12 Paragraf 399 ust. 1 tej ordynacji brzmi, jak następuje:

„Jeżeli organ podatkowy działa niezależnie na mocy § 386 ust. 2, wykonuje on prawa i obowiązki przysługujące prokuraturze na etapie postępowania przygotowawczego”.

13 Na podstawie § 400 tej ordynacji:

„Jeżeli w toku postępowania przygotowawczego zgromadzono dowody wystarczające do wniesienia oskarżenia, organ podatkowy występuje do sądu o wydanie wyroku nakazowego, jeżeli sprawa karna może być przedmiotem postępowania nakazowego; w przeciwnym wypadku organ podatkowy przekazuje akta sprawy prokuraturze”.

Prawo włoskie

Kodeks postępowania karnego

14 Artykuł 257 ust. 1 codice di procedura penale (kodeksu postępowania karnego) ma następujące brzmienie:

„Zgodnie z art. 324 osoba ścigana, osoba, której majątek został zajęty, oraz osoba, która byłaby uprawniona do jego zwrotu, mogą złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie, także co do istoty, postanowienia o zajęciu”.

Dekret ustawodawczy nr 108/17

15 Dyrektywa 2014/41 została transponowana do prawa włoskiego przez decreto legislativo n. 108 – Norme di attuazione della direttiva 2014/41/UE del Parlamento europeo e del Consiglio, del 3 aprile 2014, relativa all’ordine europeo di indagine penale (dekret ustawodawczy nr 108 w sprawie przepisów transponujących dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych) z dnia 21 czerwca 2017 r. (GURI nr 162 z dnia 13 lipca 2017 r., zwany dalej „dekretem ustawodawczym nr 108/17”).

16 Artykuł 4 ust. 1–4 dekretu ustawodawczego nr 108/17 przewiduje:

„1. Prokurator republiki przy sądzie okręgu, w którym wymagane czynności mają zostać dokonane, dokonuje w drodze uzasadnionego zarządzenia uznania nakazu dochodzeniowego w terminie 30 dni od daty jego otrzymania lub, w stosownych przypadkach, w innym terminie wskazanym przez organ wydający, a w każdym razie nie później niż w ciągu 60 dni. Prokurator republiki powiadamia procuratore nazionale antimafia e antiterrorismo [(prokuratora dyrekcji krajowej ds. przeciwdziałania mafii i zapobiegania terroryzmowi)] o otrzymaniu nakazu dochodzeniowego w celu koordynacji dochodzeń, w przypadku dochodzeń dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 51 ust. 3 bis i 3 quater kodeksu postępowania karnego. W każdym wypadku otrzymana kopia nakazu dochodzeniowego jest przekazywana ministerstwu sprawiedliwości.

2. Wykonanie następuje w ciągu 90 dni, w formie wyraźnie wymaganej przez organ wydający, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z zasadami porządku prawnego państwa. Przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 21 i 22, podlega w każdym wypadku prawu włoskiemu.
 3. Jeżeli istnieją pilne powody lub w razie konieczności, dokonuje się uznania i wykonania w najkrótszym terminie określonym przez organ wydający.
 4. Decyzję o uznaniu sekretariat prokuratury przekazuje obrońcy podejrzanego w terminie wyznaczonym dla powiadomienia, do którego podejrzanym jest uprawniony na mocy prawa włoskiego w celu przeprowadzenia czynności. Jeżeli prawo włoskie przewiduje jedynie prawo obrońcy do uczestniczenia w przeprowadzeniu czynności bez wcześniejszego powiadomienia, powiadamia się o decyzji o uznaniu w chwili przeprowadzenia tej czynności lub bezpośrednio po niej”.
- 17 Artykuł 5 ust. 1 i 2 tego dekretu ustawodawczego ma następujące brzmienie:
- „1. W przypadku, gdy organ wydający wnioskuje o przeprowadzenie czynności przez sąd lub gdy zgodnie z prawem włoskim czynność musi zostać przeprowadzona przez sąd, prokurator republiki uznaje nakaz dochodzeniowy i wnosi o jego wykonanie do sądu prowadzącego postępowanie przygotowawcze.
 2. Po otrzymaniu wniosku sąd zezwoli na wykonanie po sprawdzeniu przesłanek uznania nakazu dochodzeniowego”.
- 18 Artykuł 13 omawianego dekretu ustawodawczego stanowi:
- „1. W terminie pięciu dni od doręczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 4, podejrzanym i jego obrońcą mogą wnieść sprzeciw od decyzji o uznaniu do sędziego prowadzącego postępowanie przygotowawcze.
 2. Sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze wydaje postanowienie po wysłuchaniu prokuratora republiki. O postanowieniu powiadamia się prokuratora republiki i doręcza się je osobie zainteresowanej.
 3. Prokurator republiki niezwłocznie informuje o decyzji organ wydający. W przypadku uwzględnienia sprzeciwu uchyla się decyzję o uznaniu.
 4. Sprzeciw nie ma skutku zawieszającego w odniesieniu do wykonania nakazu dochodzeniowego i przekazania wyników przeprowadzonych czynności. W każdym wypadku prokurator republiki może nie przekazać wyników przeprowadzonych czynności, jeżeli w wyniku ich wykonania podejrzanemu, osobie ściganej lub osobie, której czynność dotyczy w inny sposób, mogłaby zostać wyrządzona poważna i nieodwracalna szkoda.
 5. W przypadku gdy występują przesłanki odmowy określone w art. 10, sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze, jeżeli zostanie do niego złożony wniosek o wykonanie nakazu dochodzeniowego na podstawie art. 5, zarządza, również na wniosek stron, uchylenie wydanej przez prokuratora republiki decyzji o uznaniu.
 6. W przypadku uchylenia decyzji o uznaniu nakaz dochodzeniowy nie podlega wykonaniu.

7. Podejrzany lub osoba ścigana, jego/jej obrońca, osoba, wobec której zastosowano zamrożenie środków dowodowych lub majątku, oraz osoba, która ma prawo do ich zwrotu, mogą również wnieść sprzeciw od decyzji o uznaniu nakazu dochodzeniowego dotyczącego zamrożenia środków dowodowych. Sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym w rozumieniu art. 127 kodeksu postępowania karnego. W takim przypadku od orzeczenia sądu przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej przez prokuraturę i zainteresowanych z powodu naruszenia prawa, w ciągu 10 dni od powiadomienia lub doręczenia. Sąd kasacyjny rozstrzyga w składzie izby doradczej w terminie 30 dni od daty wniesienia skargi. Skarga nie ma skutku zawieszającego”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 19 W dniu 14 listopada 2019 r. do Procura della Repubblica di Trento (prokuratury republiki w Trydencie, Włochy) (zwanej dalej „prokuraturą w Trydencie”) wpłynął europejski nakaz dochodzeniowy wydany tego samego dnia przez urząd skarbowy ds. przestępstw podatkowych w Münsterze w sprawie przeszukania lokalu przedsiębiorstwa XK w ramach dochodzenia w sprawie uchylania się od płacenia podatku dochodowego, prowadzonego na podstawie przepisów ordynacji podatkowej.
- 20 Część L tego europejskiego nakazu dochodzeniowego, w której w razie potrzeby należy podać dane kontaktowe organu wymiaru sprawiedliwości, który zatwierdził wspomniany europejski nakaz dochodzeniowy, nie została wypełniona.
- 21 Pismem z dnia 20 grudnia 2019 r. prokuratura w Trydencie zwróciła się do urzędu skarbowego ds. przestępstw podatkowych w Münsterze o przekazanie jej kopii europejskiego nakazu dochodzeniowego zatwierdzonego przez organ wymiaru sprawiedliwości.
- 22 Mailem z dnia 8 stycznia 2020 r. urząd skarbowy ds. przestępstw podatkowych w Münsterze poinformował prokuraturę w Trydencie, że europejski nakaz dochodzeniowy nie musi zostać zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości. Wyjaśnił on bowiem, że zgodnie z § 399 ust. 1 ordynacji podatkowej wykonuje on zadania prokuratury w postępowaniach dotyczących przestępstw podatkowych i że należy zaklasyfikować go jako organ wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy 2014/41.
- 23 W postanowieniu odsyłającym prokuratura w Trydencie podnosi, że europejski nakaz dochodzeniowy koniecznie musi być orzeczeniem sądowym w tym znaczeniu, że zgodnie z art. 2 lit. c) dyrektywy 2014/41 powinno ono być albo wydane przez organ wymiaru sprawiedliwości, albo wydane przez organ administracyjny i zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości.
- 24 Jak bowiem wynika przez analogię z wyroku z dnia 10 listopada 2016 r., Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860), który dotyczył europejskiego nakazu aresztowania regulowanego decyzją ramową Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), wysoki stopień zaufania między państwami członkowskimi oznacza udział organu wymiaru sprawiedliwości w ramach wydawania europejskiego nakazu dochodzeniowego.

- 25 Tymczasem w niniejszej sprawie urząd skarbowy ds. przestępstw podatkowych w Münsterze, który jest organem administracyjnym, twierdzi, że może wydać europejski nakaz dochodzeniowy, podpisany przez dyrektora administracyjnego, bez konieczności zatwierdzenia go przez sędziego lub prokuratora z tego względu, że jest on uprawniony do wykonywania tych samych praw i obowiązków co prokuratura niemiecka na podstawie § 399 ust. 1 ordynacji podatkowej.
- 26 Natomiast prokuratura w Trydencie podkreśla, że sprawa w postępowaniu głównym porusza kwestię, czy i w jakim zakresie art. 2 lit. c) dyrektywy 2014/41 zezwala państwu członkowskiemu na przekazanie europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego przez organ administracyjny, jeżeli nie został on zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości.
- 27 W tym względzie prokuratura w Trydencie uważa, że rozważania przedstawione przez Trybunał w wyroku z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (prokuratury w Lubece i w Zwickau) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 48, 49), w którym rozpatrywana była decyzja ramowa 2002/584, mają zastosowanie w kontekście dyrektywy 2014/41, ponieważ europejski nakaz dochodzeniowy, mimo że nie ma wpływu na wolność osobistą, stanowi środek wysoce inwazyjny.
- 28 Ponadto prokuratura w Trydencie uważa, że jest uprawniona do wystąpienia do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym niezależnie od okoliczności, że zgodnie z brzmieniem art. 267 TFUE odesłanie prejudycjalne może pochodzić wyłącznie od „sądu jednego z państw członkowskich”.
- 29 Prawdą jest, że Trybunał orzekł już w wyroku z dnia 12 grudnia 1996 r., X (C-74/95 i C-129/95, EU:C:1996:491), że prokuratura włoska nie była uprawniona do skierowania do niego odesłania prejudycjalnego. Wyrok ten nie ma jednak znaczenia w niniejszej sprawie, ponieważ sprawa, w której zapadł wspomniany wyrok, dotyczyła postępowania karnego wszczętego przed tą prokuraturą, której zadaniem nie było rozstrzygnięcie sporu przy zachowaniu całkowitej niezależności, lecz w razie potrzeby przedstawienie go do wiadomości właściwego sądu.
- 30 Tymczasem prokuratura w Trydencie zauważa, że nie jest stroną postępowania przygotowawczego prowadzonego w Niemczech przez urząd skarbowy ds. przestępstw podatkowych w Münsterze. Ponadto nie może ona prowadzić we Włoszech żadnego postępowania karnego w odniesieniu do czynów objętych europejskim nakazem dochodzeniowym będącym przedmiotem postępowania głównego ani poddać ocenie sądu tego europejskiego nakazu dochodzeniowego, ponieważ w prawie włoskim to do prokuratury, a nie do sądu należy uznanie europejskiego nakazu dochodzeniowego, a w konsekwencji jego wykonanie lub, w stosownym przypadku, odmowa jego uznania. W związku z tym żaden sąd nie bierze udziału w postępowaniu w sprawie uznania takiego nakazu.
- 31 W związku z tym w ramach postępowania w sprawie wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego prokuratura włoska powinna zostać uznana za organ mający za zadanie „rozstrzygnięcie sporu przy zachowaniu całkowitej niezależności”, a tym samym za „sąd” w rozumieniu art. 267 TFUE.
- 32 W związku z powyższym prokuratura w Trydencie skierowała do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:
- „Czy [art. 2 lit. c) ppkt (ii)] dyrektywy [2014/41] w zakresie, w jakim przewiduje on, że za organ wydający może być również uznany »każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego

w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym», stanowiąc jednak, że w takim przypadku, »zanim [END] zostanie przekazany organowi wykonującemu [END], jest on zatwierdzany, po przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania [END] zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w art. 6 ust. 1, przez sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora w państwie wydającym«, należy interpretować w ten sposób, że pozwala on państwu członkowskiemu na zwolnienie organu administracji z obowiązku zatwierdzenia [END], uznając tenże organ administracji za »organ wymiaru sprawiedliwości« w rozumieniu art. 2 dyrektywy?».

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 33 W uwagach na piśmie przedłożonych Trybunałowi rząd niemiecki i Komisja wyraziły wątpliwości co do tego, czy prokuratura w Trydencie ma status „sądu” w rozumieniu art. 267 TFUE.
- 34 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy ustalaniu, czy organ występujący z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym ma charakter „sądu” w rozumieniu art. 267 TFUE, co stanowi kwestię regulowaną wyłącznie prawem Unii, Trybunał bierze pod uwagę szereg okoliczności, takich jak podstawa prawna istnienia organu, jego stały charakter, obligatoryjność jego jurysdykcji, kontradiktoryjność postępowania, stosowanie przez organ przepisów prawa oraz jego niezawisłość (wyrok z dnia 21 stycznia 2020 r., Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 35 Jeśli chodzi o kryteria odnoszące się do podstawy prawnej istnienia organu występującego z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jego stałego charakteru, obligatoryjności jego jurysdykcji, jego niezawisłości, a także stosowania przez ten organ przepisów prawa, akta sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie zawierają żadnych informacji mogących wykazać, że prokuratura w Trydencie nie spełnia tych kryteriów.
- 36 Jednakże należy również zbadać, czy w ramach postępowania, które doprowadziło ją do zwrócenia się do Trybunału, prokuratura w Trydencie działa w ramach wykonywania działalności sądowniczej w rozumieniu art. 267 TFUE.
- 37 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że o ile art. 267 TFUE nie uzależnia możliwości zwrócenia się do Trybunału od kontradiktoryjnego charakteru postępowania, w którego toku sąd krajowy przedkłada pytanie prejudycjalne, o tyle sądy krajowe są uprawnione do występowania do Trybunału wyłącznie wtedy, gdy wniesiona zostanie do nich sprawa i muszą wydać rozstrzygnięcie w ramach postępowania mającego na celu wydanie orzeczenia o charakterze sądowym (wyrok z dnia 28 lutego 2019 r., Gradbeništvò Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 Działając jako organ wykonujący europejski nakaz dochodzeniowy w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 2014/41, włoska prokuratura, taka jak prokuratura w Trydencie, nie jest powołana do rozstrzygnięcia sporu, a zatem nie można uznać, że pełni funkcję wymiaru sprawiedliwości.
- 39 Artykuł 1 ust. 1 tej dyrektywy definiuje bowiem europejski nakaz dochodzeniowy jako orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości jednego państwa członkowskiego w celu wezwania innego państwa członkowskiego do przeprowadzenia jednej lub

kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z dyrektywą, w tym materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują.

- 40 Zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywy 2014/41 państwa członkowskie wykonują europejski nakaz dochodzeniowy, stosując zasadę wzajemnego uznawania i przestrzegając przepisów tej dyrektywy. W szczególności zgodnie z art. 9 ust. 1 omawianej dyrektywy organ wykonujący uznaje europejski nakaz dochodzeniowy, nie wymagając dopełnienia żadnych dodatkowych formalności, oraz zapewnia jego wykonanie w taki sam sposób i w takim samym trybie, jak w przypadku gdyby dana czynność dochodzeniowa została zarządzona przez organ państwa wykonującego. W myśl tego samego przepisu organ ten może odmówić wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego, powołując się na jedną z podstaw odmowy uznania lub wykonania lub jedną z podstaw odroczenia przewidzianych w tej dyrektywie. Ponadto zgodnie z art. 9 ust. 3 dyrektywy 2014/41 w przypadku przekazania organowi wykonującemu europejskiego nakazu dochodzeniowego, który nie został wydany przez organ wydający określony w art. 2 lit. c) tej dyrektywy, organ wykonujący zwraca europejski nakaz dochodzeniowy państwu wydającemu [zob. podobnie wyrok z dnia 8 grudnia 2020 r., Staatsanwaltschaft Wien (sfalszowane polecenia przelewu), C-584/19, EU:C:2020:1002, pkt 43–45].
- 41 Jak wynika z motywu 34 dyrektywy 2014/41, czynności dochodzeniowe przewidziane w europejskim nakazie dochodzeniowym mają ze swej natury charakter tymczasowy. Ich wykonanie ma jedynie na celu gromadzenie materiału dowodowego i, jeżeli spełnione są niezbędne w tym celu warunki, przekazanie ich organowi wydającemu, o którym mowa w art. 2 lit. c) tej dyrektywy.
- 42 W tych okolicznościach organu wykonującego w rozumieniu art. 2 lit. d) wspomnianej dyrektywy, który dokonuje uznania i wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego, nie można uznać za zobowiązany do „wydania wyroku” w rozumieniu art. 267 TFUE. W tym względzie wyłącznie do właściwych organów wymiaru sprawiedliwości wydającego nakaz państwa członkowskiego należy wypowiedzenie się w sposób ostateczny w przedmiocie tych dowodów w ramach wszczętego w nim postępowania karnego.
- 43 W związku z tym, działając jako organ wykonujący w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 2014/41, prokuratura włoska, taka jak prokuratura w Trydencie, nie działa w ramach postępowania mającego doprowadzić do wydania orzeczenia o charakterze sądowym w rozumieniu orzecznictwa Trybunału przywołanego w pkt 37 niniejszego wyroku.
- 44 Stwierdzenia tego nie podważa okoliczność przywołana przez organ występujący z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym oraz rząd włoski w uwagach i odpowiedziach przedstawionych Trybunałowi, zgodnie z którą dekret ustawodawczy nr 108/17 nie przewiduje żadnej kontroli sądowej decyzji prokuratury o odmowie uznania europejskiego nakazu dochodzeniowego.
- 45 Taka okoliczność, która zresztą ogranicza się jedynie do hipotezy odmowy uznania europejskiego nakazu dochodzeniowego, jest bowiem bez znaczenia dla celów ustalenia, czy prokuratura włoska, taka jak prokuratura w Trydencie, wykonuje działalność sądowniczą w rozumieniu art. 267 TFUE, gdy ma wydać decyzję mającą na celu uznanie i wykonanie takiego europejskiego nakazu dochodzeniowego. W szczególności okoliczność ta nie ma wpływu na stwierdzenie zawarte w pkt 41 i 42 niniejszego wyroku, zgodnie z którym czynności dochodzeniowe przewidziane

w europejskim nakazie dochodzeniowym mają ze swej natury charakter tymczasowy, a orzeczenia mające na celu uznanie i wykonanie takiego europejskiego nakazu dochodzeniowego nie są zatem podobne do orzeczenia o charakterze sądowym.

- 46 W świetle wszystkich powyższych rozważań wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez prokuraturę w Trydencie jest niedopuszczalny.

W przedmiocie kosztów

- 47 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed organem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Procura della Repubblica di Trento (prokuraturę republiki w Trydencie, Włochy) postanowieniem z dnia 15 stycznia 2020 r. jest niedopuszczalny.

Podpisy